

Kepan lausunto Työ- ja elinkeinoministeriölle aiheesta hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten kompensatiosta

Kepa on yli 300 suomalaisen kehitysyhteistyö- ja ympäristöjärjestön kattojärjestö. Kiitämme ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen kehityspolitiikkaselonteosta.

Lain lähtökohta on kyseenalainen ja tulisi muuttaa perusteellisesti

Ilmastopolitiikan lähtökohtana tulisi olla päästöjen vähentäminen nollaan mahdollisimman nopeasti ja ilmatorahoituksen varmistaminen kaikkein köyhimmille. Tämä olisi linjassa Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteen sekä ilmatorahoitulinjausten kanssa. Tämän lisäksi Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteiden kansallinen toimeenpanon kannalta energiapolitiikan tulisi olla kestävä ja johdonmukaista. Johdonmukaisuuden takaamiseksi ilmastopolitiikan tulisi toteuttaa saastuttaja maksaa -periaatetta, joka ei nykyisessä ministeriön esityksessä toteudu.

EU:ssa on päätetty käyttää päästökauppaa pääasiallisena työkaluna päästövähennysten aikaansaamiseksi. Päästökaupan tulovirtojen suuntaamisesta on pitkään käyty keskustelua EU-tasolla. Euroopan neuvosto sanoo päätelmässään, että ”Neuvosto huomioi myös jäsenmaiden halukkuuden käyttää ainakin puolet tästä summasta kasvihuonekaasupäästöjen vähennystoimiin, sekä päästöjen hillintään, että sopeutumiseen, metsäkadon estämiseksi, uusiutuvan energian kehittämiseksi, energiatehokkuuden ja turvalliseen, kestäväan ja vähähiiliseen talouteen muiden teknologioiden edistämiseen, mukaan lukien valmiuksien kehittämisen, teknologian siirron ja T&K-toimet ...” Tämä 50 prosentin linja on vakiintunut yleiseksi ohjeksi, vaikka se ei laillisesti sitova olekaan.

Hallituksen tehtyä huomattavat leikkaukset kehitysyhteistyömäärärahoihin, aiheuttaa mahdollinen päästökaupan tulovirran siirtäminen pois kehitys- ja ilmatorahoituksesta erityisen ikävän loven Suomen tukeen kaikkein köyhimmille.

Yläolevan huomioiden Kepa suosittelee että päästökaupan ilmastovaikutusten varmistamiseksi:

1. Suomen tulisi jättää antamatta päästökaupan kustannusten kompensatiota teollisuudelle. Jos teollisuudelle tulee kustannuksia päästökaupasta, se asettaa tarvittavaa painetta päästöjen vähentämiseksi. Jos kuluja ei tule, ei ole mitään syytä antaa lisää tukea.
2. Päästökaupan päästöoikeuksien huutokauppaamisesta saatavat tulot tulisi käyttää ilmatorahoitukseen kasvattamiseen. Suomi on saanut kansainvälistä kiitosta siitä, että ilmatorahitus on toteutettu innovatiivisen rahoituksen kautta. Vähintään ne päästökauppatulot, joita ei ohjata teollisuuden tukemiseen, tulisi korvamerkitä ilmatorahoitukseen.

Kepa on yli 300 kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityskysymysten asiantuntijajärjestö.

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584 233 | info@kepa.fi

kepa.fi

Näin ollen Kepa suosittelee, että lakiesitys palautetaan valmisteluun, jossa varmistetaan, että se tukee johdonmukaisesti Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaista ilmastopolitiikkaa.

Hiilivuodon uhkaa on liioiteltu, mutta jos kuitenkin sitä halutaan rajoittaa, tulisi kulujen kompensoinnin sijaan priorisoida toimia, jotka samalla paremmin tukevat päästöjen vähenemistä. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi energiatehokkuusinvestointien tukeminen, energiaa säästävien teknisten ratkaisujen tutkimus- ja kehitystoiminnan tuet, teknologiansiirto kehitysmaihin sekä ilmastoteknologioiden patenttisuojan väljentäminen.¹

Tämän lisäksi on otettava huomioon, että sähkön hinta on teollisuudelle Suomessa matala. Sähkön matala hinta ei anna syytä kompensoida kuluja edes raskaalle teollisuudelle. Kulujen kompensointi vähentää energiansäästön ja innovoinnin tarvetta, ja huonontaa suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä tulevaisuudessa. Kompensaatiosta tulisi luopua ja tulot suunnata ilmatorahoitukseen.

Lisätiedot:

Jonas Biström
Asiantuntija, ilmasto-oikeudenmukaisuus
puh. 050 317 6686
jonas.bistrom@kepa.fi

---

1 Myllyvirta, Lauri. Preventing carbon leakage with consumption-based emission policies? 2010. Helsinki.

Kepa on yli 300 kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityskysymysten asiantuntijajärjestö.

Elimäenkatu 25–27 (5. krs) | 00510 Helsinki | +358 9 584 233 | info@kepa.fi

kepa.fi